

Werkplan 2025

De toekomst van VABIMPULS

naar een

Team ondernemersgerichte ondersteuning

Inleiding

In het najaar van 2024 is en sinds 1 januari 2025 wordt, in nauw overleg tussen provincie, Brabant Advies en het projectteam van VABIMPULS, gewerkt aan de beoogde integratie van VABIMPULS in een nieuw vorm te geven provinciale ondersteuningsstructuur (met als naam “Team ondernemersgerichte ondersteuning”). De betrokkenen worden in dit traject ondersteund door een externe deskundige/ kwartiermaker.

Dit is tevens het laatste werkplan van het huidige Projectteam van VABIMPULS. Doelstelling, werkwijze en aanpak zijn in voorgaande werkplannen van VABIMPULS beschreven en worden in dit plan als impliciet beschouwd.

Gezamenlijk zijn er in de periode tot dusverre (grotendeels eind maart/begin april) stappen gezet op de volgende terreinen en daaraan gekoppelde werkzaamheden verricht:

1. Het in behandeling nemen van aanvragen van initiatiefnemers als vervolg op de eind 2024 beëindigde voucherregeling;
2. Het meenemen van de aan VABIMPULS verbonden deskundigen en specialisten in deze transitie en voor hen in een overgangsfase formeel opdrachten verzorgd om de bedoelde initiatiefnemers/aanvragers te kunnen ondersteunen. Hiervoor worden door de provincie individuele inhuurcontracten gesloten met een aantal deskundigen tot 1 september 2025 in goed overleg met de projectleider van VABIMPULS;
3. Het leveren van een inbreng door het projectteam in ‘werkgroepen’ die ieder een specifiek element concretiseren dat aandacht behoeft vanuit de nieuw vorm te geven ondersteuningsstructuur. Dat zijn onder anderen; ‘opzet van communicatie’, ‘het uitwerken van het intakeproces’ (met ook het ontwikkelen van een uniform intake- en rapportageformulier), inzage geven in de beschikbare data en ‘formuleren van mission statement’;
4. Het verzorgen van een goede overdracht van de communicatie-activiteiten vanuit Brabant Advies naar de provincie inclusief aanpassingen aan websites;
5. Voortzetten van het afronden van lopende voucherprojecten (per 1-4-2025 zijn er nog 190 vouchertrajecten actief)

De werkzaamheden in de eerste drie maanden hielden voornamelijk een voortzetting in van de werkwijze, zoals die in 2024 is gehanteerd, met de aanvulling zoals hiervoor beschreven. Zie de verdere beschrijving hierna bij de verdere uitwerking van Fase 1 van het Werkplan 2025. We kunnen constateren dat het overgrote deel van de genoemde werkzaamheden in deze fase zijn uitgevoerd.

Deze uitgevoerde werkzaamheden zijn ook in verhouding met het resterende budget van onderbestedde middelen van 2024 dat hiervoor beschikbaar was en waarvoor de opdracht vanuit de provincie aan Brabant Advies werd verlengd.

Daarmee is in onze beleving eind maart / medio april een punt bereikt dat wij overgaan naar de volgende fase.

Op 9 april zijn de meest recente inzichten over de invulling daarvan gedeeld tussen de projectleiding van VABIMPULS en de provincie. Gezamenlijk is geconstateerd dat er in de resterende periode van 2025 (tot en met eind december) sprake is van een nadrukkelijke knip.

Die houdt in dat enerzijds het projectteam van VABIMPULS verantwoordelijk blijft voor afronding van alle vouchers, zoals die tot en met eind 2024 zijn verstrekt, en voor de hiermee verband houdende begeleiding van betrokken deskundigen en specialisten. En dat anderzijds de provincie de werkzaamheden op zich neemt, vanuit de nieuwe organisatievorm. De trajecten van nieuwe aanvragen zoals die met ingang van 2025 vanuit de huidige opzet van VABIMPULS zijn gestart worden in goed overleg overgedragen zodra de organisatie daarvoor gereed is. Naar verwachting vóór 1 mei 2025.

Hierna zal specifiekere worden ingegaan op de bedoelde werkzaamheden en de (financieel-) administratieve vertaling van e.e.a.

Werkzaamheden 2025

Fase 1 – werkzaamheden van 1 januari tot medio april 2025.

Zie hiervoor ook hetgeen is genoemd bij de inleiding en verder onderstaand overzicht (samenvatting) van werkzaamheden en activiteiten inclusief kosten begroting voor de eerste 3 maanden van 2025.

Deze werkzaamheden worden/zijn onder opdrachtgeverschap van Brabant Advies uitgevoerd.

Brabant Advies is opdrachtnemer van de Provincie Noord-Brabant.

Begroting + werkelijke kosten uitvoering werkplan FASE 1	Begroting 2025	Werkelijke kosten
<p>Kosten projectleiding, coördinatie en projectondersteuning voor uitvoering verschillende werkzaamheden incl. kennisdeling en werkzaamheden database.</p> <p>Totaal 46 uur per week voor gehele projectorganisatie.</p> <p>Kosten hiervoor 14 weken x 46 uren x € 100,-</p> <p>Hierbij zijn inbegrepen de overleggen en werkzaamheden in verschillende werkgroepen betreffende voorbereidingen transitie VABIMPULS 2025</p>	€ 64.400	€ 62.800

Kosten ondersteuning Projectorganisatie vanuit BrabantAdvies; <ul style="list-style-type: none"> – ICT incl. e-mailadressen e.d. – Facturatie en Financiële ondersteuning – Beschikbaar stellen van kantoorruimte 	€ 3.000	€ 1.519,44
Kosten opleiden/training/intervisie /deskundigheidsbevordering van deskundigen en specialisten. Het gaat om vergoeding á € 105,- voor gemiddeld 25 deelnemers (2 bijeenkomsten) Nagekomen eindejaar attentie voor deskundigen en specialisten	€ 5.250	€ 4.725
Kosten locatie en faciliteiten 2 bijeenkomsten à € 1.750, -	€ 1.620	€ 1.613,25
Vergoeding inzet deskundigen en derden voor initiatieven zoals gebiedsgerichte aanpak, expertisegroepen, database, gesprekken met gemeenten over casussen. Raming hiervoor is 30 uur á € 100.	€ 3.500	€ 976,50
Communicatie In te huren ondersteuning voor communicatie Uitgave Nieuwsflits 2 x € 2.000, -; Website – berichten en artikelen VABIMPULS	€ 3.000	€ 0
Onvoorziene kosten	€ 4.500	€ 4.691,82
Totaal kosten FASE 1	€ 2.000	€ 600
Totaal kosten FASE 1	€ 87.270	€ 76.926,01

- Voor Brabant Advies houdt bovenstaande in dat de bedoelde werkzaamheden binnen de geraamde (taakstellende) begroting gerealiseerd worden en dat de provincie de looptijd van de hiervoor verstrekte opdracht zal verlengen tot 31 december 2025.
- De benodigde financiële middelen voor Fase 1 zijn voortgekomen uit de resterende middelen die niet benut werden in 2024 (€ 88.777,40).

Fase 2 – werkzaamheden 1 april tot en met 31 december 2025

Hierna lichten wij de door te voeren knip en uitsplitsing van werkzaamheden toe.

Werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van projectteam VABIMPULS

Het projectteam neemt – via een rechtstreekse opdrachtrelatie met de provincie Noord-Brabant – de verantwoordelijkheid op zich om de trajecten die via de voucherregeling verlopen tot een goede afronding te brengen.

De hieruit voortvloeiende werkzaamheden zijn o.a.:

- i. Warme overdracht door de projectleider naar de portefeuillehouder VABIMPULS die binnen de nieuwe provinciale ondersteuning wordt aangesteld. Dit houdt in dat er al op korte termijn een mondelinge overdracht plaatsvindt voor alle ondersteuningstrajecten die vanaf begin 2025 zijn gestart. Ook zullen de algemene ervaringen uit de voorafgaande jaren worden gedeeld (in de zin van o.a. “wat heeft de klankbord-functie van de projectleider ingehouden”, hoe zijn specifieke deskundigen en specialisten gekoppeld aan de verschillende initiatieven, hoe zijn acties richting gemeenten verlopen met de daaruit opgedane ervaringen enz). Hierbij is het ook de bedoeling om de betreffende portefeuillehouder uit te nodigen voor bijeenkomsten met de VABIMPULS-deskundigen die in 2025 nog worden georganiseerd t.b.v. kennisdeling en intervisie.
- ii. Afronding van ca. 190 vouchertrajecten (uit de tranches van 2023 en 2024). Daarnaast verwachten wij ca.30 nieuwe ondersteuningstrajecten te hebben geregistreerd die overgedragen worden aan de nieuwe organisatie.
- iii. Advisering Stimulus met betrekking tot de subsidievaststelling voor ca. 140 vouchertrajecten (uit de tranches van 2022 en 2023)
- iv. Voor de nog lopende trajecten, door met name de projectleider, uit te voeren coördinerende werkzaamheden naast inhoudelijke taken als sparring partner en coaching voor deskundigen / verbinden van specialisten aan initiatiefnemers / indien nodig bijdragen leveren in gesprekken met deskundigen en aanvragers en in overleg met nieuwe portefeuillehouder VABIMPULS ondersteunen gebiedsgerichte trajecten en trajecten richting gemeenten / overall overleg en afstemming bestuurders van gemeenten enz.
- v. Beheer van de binnen VABIMPULS opgebouwde databank met het uitvoeren van statistische analyses (opstellen van factsheets) ten behoeve van een evaluatie van de afgeronde voucherregeling. Verder wordt aan het eind van 2025 nog een laatste factsheet aan de provincie aangeleverd;
- vi. Kennisdeling en deskundigheidsbevordering van de betrokken deskundigen en specialisten. Gebaseerd op de opgedane ervaringen tot dusverre gaan wij hierbij uit van:
 - Intervisiebijeenkomsten met de betrokken deskundigen en specialisten, vaak ook met inbreng van ambtenaren die als sleutelpersonen binnen ‘gids’ gemeenten kunnen worden beschouwd (meestal accountmanagers).

De met de hierboven opgenomen werkzaamheden samenhangende kosten zijn hierna opgenomen in een samenvatting van de projectbegroting.

Fase 2 - Begroting kosten uitvoering werkplan tot en met eind 2025		2025
1	<p>Kosten projectleiding, coördinatie en projectondersteuning voor uitvoering verschillende werkzaamheden incl. kennisdeling en werkzaamheden database zoals;</p> <p>Afwikkelen voucherregeling met Stimulus van lopende aanvragen en afronden database aanvragen tot eind 2024 inclusief het verzorgen van factsheets en rapportages met ervaringsgegevens.</p> <p>Tot 1 oktober 2025 - gemiddeld 15 uur per week x 26 weken</p> <p>Vanaf 1 oktober tot 31 december 2025 – gemiddeld 9 uur per week x 12 weken = totaal 498 uur</p> <p>Hierbij zijn inbegrepen de overleggen met de nieuwe portefeuillehouder VABIMPULS t.b.v. een goede overdracht en voortgang.</p>	€ 49.800
2	<p>Kosten ondersteuning Projectorganisatie vanuit Brabant Advies;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ICT incl. e-mailadressen e.d. – Beschikbaar stellen van kantoorruimte 	€ 6.000
3	<p>Kosten opleiden/training/intervisie /deskundigheidsbevordering van deskundigen en specialisten. Het gaat om vergoeding á € 105,- voor gemiddeld 20 deelnemers (2 bijeenkomsten)</p>	€ 4.200
	<p>Kosten locatie en faciliteiten 2 bijeenkomsten à € 1.750,-.</p>	€ 3.500
4	<p>Onvoorziene kosten</p>	€ 2.000
Totaal kosten FASE 2		€ 65.500

De kosten die begroot zijn worden als volgt gefinancierd.

1. Kosten voor uit te voeren werkzaamheden voortzetting en afrondingen trajecten en ondersteuning deskundigen worden op basis van inhuur rechtstreek betaald door de provincie, geraamd € 49.800, - .

2. Kosten voor ondersteuning Projectorganisatie tot 31 december 2025 worden betaald uit de resterende middelen 2024. Hiervoor krijgt Brabant Advies een bevestiging ter verlenging van de looptijd.
3. De bijeenkomsten worden georganiseerd vanuit de Projectorganisatie en worden bekostigd door de nieuwe organisatie.
4. Indien er onvoorziene kosten zijn voorziet daar het resterende budget van 2024 nog in.

Voor het genoemde bedrag van € 6.000, - zal de gewenste/benodigde facilitaire ondersteuning vanuit Brabant Advies geboden worden:

- a. De huidige mailadressen van VABIMPULS gehandhaafd blijven tot eind 2025;
- b. De leden van het projectteam tot dat moment gebruik kunnen maken van het ICT-netwerk t.b.v. de databank;
- c. Wanneer nodig gebruik kan worden gemaakt van de beschikbare kantoorruimte.

De provincie Noord-Brabant zal, in de nog te verstrekken verlenging van de opdracht (zie eerste fase) ook opnemen dat dit bedrag voor rekening van de provincie komt.

Voor de overige geraamde kosten verstrekt de provincie een rechtstreekse opdracht aan de projectleider van VABIMPULS.

De in eerdere versies van het werkplan opgenomen werkzaamheden vanuit het projectteam VABIMPULS t.b.v. de nieuwe provinciale ondersteuning zullen – op basis van de huidige inzichten – door de provincie zelf worden geïnitieerd en uitgevoerd. Daarmee zijn die niet langer onderdeel van dit werkplan.

BIJLAGE: ALGEMENE KENMERKEN VAN + ERVARINGEN MET DE WERKWIJZE VAN VABIMPULS

VABIMPULS voorziet met 1.000 aanvragen en ruim 900 verstrekte vouchers¹ in een behoefte. De inzet richt zich op het terugdringen en voorkomen van leegstand, het tegengaan van ondermijning, verbetering van de omgevingskwaliteit, het aanjagen van (agrarisch) ondernemerschap en daarmee de leefbaarheid in het buitengebied van Brabant. Beoogd wordt om duurzame initiatieven te bewerkstelligen. VABIMPULS helpt eigenaren van vrijgekomen of vrijkomende agrarische bedrijfslocaties én eigenaren die het bedrijf (agrarisch) om willen schakelen, met het richting geven aan hun toekomst.

Eind 2024, na ruim 7 jaren de onderscheidende werkwijze van VABIMPULS te hebben toegepast in de praktijk, is de provincie als opdrachtgever voornemens om VABIMPULS en andere provinciale ondersteunings- en begeleidingsinitiatieven anders te organiseren. De provincie wil dat het werk van VABIMPULS wordt voortgezet, maar wil dat zelf vanuit de provinciale organisatie gaan doen. Als reden is aangegeven dat er veel ondersteuning vanuit de provincie is: er zijn zaakbegeleiders, er is een ondersteuningsnetwerk en er zijn coaches bijv. voor natuurinclusief of bodem. Er is nu te weinig samenwerking en er is overlap tussen deze vormen van ondersteuning. Door het onder één organisatie te brengen binnen de provincie is dat beter te organiseren. Dat zal nog moeten blijken maar niettemin kunnen we een aantal zaken concluderen.

1. Met ruim 900 verstrekte vouchers is duidelijk dat VABIMPULS in een behoefte voorziet. Eigenaren van vrijgekomen of vrijkomende agrarische bedrijfslocaties én eigenaren die hun bedrijf (agrarisch) willen omschakelen hebben - met de ondersteuning van onze deskundigen en specialisten - gefundeerde keuzes kunnen maken over hun toekomst. Daarnaast hebben gemeenten in VABIMPULS een partij gevonden die zich onafhankelijk opstelt tussen de betreffende ondernemers en de overheid waarmee zij afspraken moeten maken over die toekomst. Het teruggelopen vertrouwen kan hiermee weer wat hersteld worden.
2. De wereld om ons heen is in die 7 jaar veranderd en daarmee ziet ook de transitie in het landelijk gebied er anders uit. Politieke keuzes en geboden (financiële) mogelijkheden aan boeren resulteerden mede in een toegenomen autonome beweging van agrarische ondernemers om te stoppen. Zo is in Noord-Brabant in de bedoelde 7 jaren (2017 t/m 2024) het aantal agrarische bedrijven met ruim 10% afgenomen (1.031 bedrijven)².
3. Op meerdere overheidsniveaus (Rijk, provincie, regio's en gemeenten) en vanuit uiteenlopende doelstellingen (oplossen van stikstofproblematiek, behoud van leefbaarheid in het landelijk gebied enz.) zijn diverse ondersteuningsvormen ontwikkeld om de sector te begeleiden in de noodzakelijke transitie. Zo legde bijvoorbeeld het vorige kabinet de basis,

¹ Aantal vouchers dat uitgegeven is, per december 2024.

² In 2017 telde Brabant 9.828 agrarische bedrijven. In 2024 waren dit er 8.797 (CBS, 2024)

mede op basis van het rapport Remkes³, voor het initiatief Boerenperspectief dat in november 2024 in Noord-Brabant⁴ van start ging en in 2025 operationeel zal zijn.

4. De bestaande ondersteuningsstructuur vanuit de provincie (die gericht is op de transitie van het landelijk gebied) bestaat uit o.a. zaakbegeleiders, ondersteuningsnetwerk en bijv. natuur-inclusieve coaches en bodemcoaches – naast VABIMPULS dat tot dusverre buiten de provincie was georganiseerd waarmee de onafhankelijke rol expliciet is. Los daarvan is er in de praktijk in beperkte mate wederzijdse afstemming van werkzaamheden en opgedane ervaringen tussen de hierbij betrokken medewerkers.

Bovenstaande leidt ertoe dat de provincie heeft besloten om het totale aanbod van ondersteuningsmethodieken te herijken en te integreren tot een (via 1 loket) gecoördineerd aanbod.

In dat verband de hierna volgende tekst uit het advies aan GS van BrabantAdvies.

De werkwijze van VABIMPULS heeft zich de afgelopen zes jaar bewezen. Het opbouwen van vertrouwen is daarin cruciaal. Tegelijkertijd is de context in het buitengebied stevig veranderd. BrabantAdvies adviseert:

BESTENDIG DE ONDERSCHIEDENDE WERKWIJZE VAN VABIMPULS

Van: kloof tussen leef- en systeemwereld.

Naar: herstel van vertrouwen en beweging bij eigenaren om te komen tot duurzame oplossingen en omgevingskwaliteit bij de transitie in het buitengebied.

ZET VABIMPULS DOOR IN 2024

Van: afwachtende houding eigenaren en toekomstplannen die bij gemeenten op de plank blijven liggen.

Naar: energie in buitengebied gebruiken, stimuleren en vasthouden door knopen door te hakken en zo bijdragen aan de transitie van landbouw en buitengebied.

BOUW VERDER AAN ONDERSTEUNING VAN EIGENAREN BIJ DE TRANSITIE

Van: losse instrumenten en nog onduidelijk beleid.

Naar: een samenhangende ondersteuning die kennis en regelingen toegankelijk maakt en die individuele wensen van eigenaren verbindt met de gebieds-doelen met gebruikmaking van kennis en ervaringen van VABIMPULS.

³ “Wat wel kan: uit de impasse en een aanzet voor perspectief” (oktober 2022)

⁴ Boerenperspectief Brabant is een coachingsprogramma dat 300 agrarische ondernemers in Noord-Brabant kan ondersteunen